

ELKANA OG HANNA: Å HOLDE SITT LØFTE

Bakgrunnsstoff 1 Sam 1,1–2,26.

Minnevers “Ingen er hellig som Herren, for ingen er til uten du; det er ingen klippe som vår Gud” (1 Samuel 2,2).

Som regel kjenner vi barna på hvem foreldrene er, men enkelte ganger er det barna som gjør at foreldrene blir kjent. Slik var det med Elkana og Hanna. De to gjorde ikke noe utenom det vanlige, bortsett fra å få Samuel. De var hverken de første eller de siste til å få et barn etter lang tids engstelse og bønn. Hadde det ikke vært for barnet, så ville de to – enda så trofaste de var mot Herren – ha forsvunnet ut av syne, og bare Gud og englene ville ha husket dem. Men på grunn av det uvanlige barnet Samuel skulle minnet om Elkana og Hanna bli bevart i Skriften, og dermed taler de to til oss den dag i dag, enda de for lengst er døde. I de fleste av de parforholdene vi betrakter dette kvartalet var mennene enten patriarker, profeter eller herskere, noe de færreste av oss er. Men vi kan alle være som Elkana og Hanna. Kanskje har vi ikke et like berømt barn, men vi kan vise den samme hengivenheten og dermed kanskje forvandle noe dagligdags til noe spesielt.

Ukeoversikt I historien om Elkana og Hanna møter vi et trofast ektepar som Herren kunne bruke på en bemerkelsesverdig måte. Hva kan vi lære av deres eksempel?

SØNDAG**Elkana**

Les 1. Samuel 1. Hva kan vi slutte oss til om hva slags mann Elkana var ut fra det vi leser i dette kapitlet?

“Samuels far var levitten Elkana. Han bodde i Rama i Efraim-fjellene. Han var en velstående og innflytelsesrik mann, en god ektemann og en som fryktet og æret Gud.” - *Signs of the Times* (27. okt 1881), bind 7, nr. 40.

Vi får ikke vite så mye om Elkana siden han opptrer litt i bakgrunnen i fortellingen, men enkelte ting kan vi si. Det later til at han virkelig elsket Hanna og gjorde det han kunne for å trøste henne i hennes sorg. Det virker også som om han var et fromt menneske, en som forsøkte å leve etter Guds vilje.

“Man trengte ham ikke ved helligdommen, men likevel dro Elkana, i likhet med mange andre levitter i dommertiden (*Dommerne 17,8.9*), til tempelet med sitt eget offer for å oppmuntre sine naboer og være et godt eksempel for dem. Han bodde på et sted preget av ondskap, men han var tydeligvis et svært åndelig menneske. Selv om Hofni og Pinhas var fordervede, tilba Elkana Gud trofast og brakte sine ofringer.” - *The SDA Bible Commentary*, bind 2, side 455.

Det som gjør sterkeste inntrykk på en, er kanskje Elkanas holdning til Hannas løfte. Det var jo hans egen sønn hun gav til Herren. Det kan ikke ha vært lett for ham å gå med på det.

Hvordan reagerte Elkana på det løftet Hanna hadde gitt Herren? Hadde han rett til å annullere dette løftet? Se 4 Mos 30,1-15.

Til ettertanke **Still deg selv dette spørsmålet: Hvilke sider ved Elkanas personlighet burde jeg gjøre mer for å etterligne i mitt forhold til andre og i mitt gudsforhold?**

MANDAG**Ekteskapet**

Som vi så i går så var visst Elkana trofast i sitt forhold til Herren. Men den trofastheten hindret ham ikke i å vike av fra Guds ideal for ekteskapet – én mann og én kvinne. Det at polygamiet var godtatt, gjorde det ikke rett – eller godt. Gud har gitt oss det beste fordi han vet hva som er best for oss. Vi har ikke noe igjen for å vike av fra det.

Ifølge Ellen White var Hanna Elkanas første kone. Da hun ikke fikk barn, tok han en medhustru. “Men dette gjorde han av mangel på tro, og det brakte ingen lykke. Han fikk sønner og døtre i huset, men alt det glade og vakre som skulle kjennetegne Guds hellige institusjon, ble borte. Den nye konen, som het Peninna, var misunnelig og trangsynt, og hun var både hoven og frekk. Det var som om Hannas håp var blitt knust, og livet var en tung bær. ...” - *Daughters of God*, side 39.

Hvilke eksempler kan du finne på at tro og dømmekraft sviattet hos andre av Bibelens “helter”? Hvordan sviattet de, og hva ble resultatet?

Vi vet vel at vi har “tilgivelse for syndene” i Jesus (*Kol 1,14*; se også *2 Mos 34,7*; *Sal 130,4*; *Ef 1,7*) og at han er en soning også for alt det verste vi har gjort. Men jo verre det er, det vi har gjort, desto verre blir som regel følgene. Vi får nok løfte om tilgivelse for våre synder, men Bibelen lover ingen frihet fra disse syndenes umiddelbare følger. Og selv om vi, som Elkana, gjør noe som ikke er uttrykkelig forbudt, så kan likevel vårt avvik fra den prinsippfaste vei få bitre konsekvenser. Så vi må ikke lure oss selv med vår “fromhet” og “troskap”. Selv de beste av oss kan komme til å snuble på grunn av sviktende tro og dømmekraft.

Til ettertanke Tenk på et par tilfeller i ditt eget liv hvor mangel på tro eller et enkelt tilfelle av sviktende dømmekraft førte til valg som fikk negative følger. Hva lærte du som kan hjelpe deg å unngå den samme feilen i fremtiden?

TIRSDAG

Hannas løfte

Hvilke to problemer stod Hanna overfor? (*1 Sam 1,1.2.6*).

Hanna betyr noe slikt som “den yndige”, og Peninna ligner på “den fruktbare”. Tenk så profetiske navn noen ganger er! Bibelen sier ikke at Elkana elsket Hanna høyest, men det er det inntrykket vi får. Men det er Peninna som føder ham barn. Hannas problem er ikke bare at hun ikke har noen sønn, men at Peninna har opptil flere.

Hvert år dro Elkana til helligdommen med sin familie (1 Sam 1,3). Hvilke høytider skulle alle israelske menn ta del i? (2 Mos 23,14-19).

1. _____ 2. _____

3. _____

Den festligste av høytidene var løvhyttfesten, og det er sannsynlig at det var denne høytiden Elkana dro opp til sammen med sin familie. Men selv om det var pilegrimsferd familien var på, så var det en gledelig begivenhet. Men til tross for all gleden og munterheten, eller kanskje på grunn av den, følte Hanna seg nedfor. Det ble ikke bedre av at Peninna nøt å provosere henne (1 Sam 1,7).

Hva slags løfte var det Hanna avgav? Hvordan kunne hun vite at Herren hadde hørt hennes bønn?

Bibelen sier klart og tydelig at Gud grep inn (1 Sam 1,19) så Hanna fikk en sønn. Samtidig kan følelsene ha stor innvirkning på kroppen. Etter at Eli hadde talt til henne (vers 17) var hennes opptreden helt forandret. Før hadde hun nektet å ta til seg mat, men nå spiste hun. Før hadde hun sett trist ut, men nå var hennes utseende som forvandlet. Vers 19 sier at de, altså i alle fall hun og hennes mann, stod opp og tilba Herren. Det neste vi får vite, er at hun er med barn, og det et guttebarn.

Til ettertanke Vi får nok ikke alltid like tydelige bønnesvar, men hvilke bibelske løfter kan hjelpe deg å stole på Herrens godhet og omsorg, løfter som kan gi deg den samme freden som Hanna fikk oppleve?

ONSDAG

En mor i Israel

Hanna kalte sin sønn Samuel, et ord som høres ut som “Gud har hørt”, men som er beslektet med “bedt Gud om”. Hanna forklarer selv navnet: “for jeg har bedt Herren om ham” (1 Sam 1,20). Hun ønsket ikke å ta turen tilbake til helligdommen før hun kunne oppfylle sitt løfte, så hun ventet til Samuel var avvent. I et land der man ikke kunne avkjøle melk så den holdt seg frisk, kunne dette vare helt til i treårsalderen.

“Fra det øyeblikk han begynte å fatte morens undervisning, lærte hun ham å elske Gud og betrakte seg som hans eiendom. Ved hjelp av ting han var fortrolig med i sine omgivelser, prøvde hun å lede hans oppmerksomhet mot Skaperen. Men den trofaste morens omsorg opphørte ikke da hun ble skilt fra gutten. Hun bad for ham hver eneste dag, og hvert år laget hun en ny kappe til ham. Den fikk han som et uttrykk for hennes kjærlighet når hun sammen med sin mann drog til Sjilo for å tilbe. Hver tråd i det lille klesplagget var innvevd med en bønn om at han alltid måtte være ren, edel og tro. Hun bad ikke om verdslig storhet for sønnen, men at han måtte oppnå den storhet som himmelen verdsetter, så han kunne ære Gud og bli til velsignelse for sine medmennesker.” – *Alfa og Omega*, bind 2, side 159 (PP:572).

Etter at barnet var født og avvent oppfylte Hanna sitt løfte til Herren og førte ham frem for Eli. Hanna forventet at Eli skulle huske opptrinnet når hun minte ham om det. Den gangen hadde Eli uten å vite hva hun hadde bedt om, sagt: “Gud skal gi deg det du har bedt ham om” (1 Sam 1,17). Nå minner hun ham på det: “Denne gutten var det jeg bad om, og Herren har hørt min bønn. “(vers 27). Tenk så lett det kunne vært for henne å glemme sitt løfte og bortforklare alle grunner til å holde det. Det var da tross alt hennes eneste barn!

Hvordan kunne Hanna ha forsvart å la være å oppfylle løftet?

Les Hannas bønn i 1 Samuel 2,1-11. Hva lærer den oss om Guds natur og personlighet? Hva av dette betyr mest for deg akkurat nå i din situasjon? Hvordan kan du gjøre disse ordene til dine egne?

TORSDAG

Familiearven

Og som før sagt, ingenting av dette kunne ha skjedd om ikke Elkana hadde gått med på det. Hanna må naturligvis ha fortalt ham hva hun hadde lovt. Han var vitne til underet, og som en Guds mann gikk han med på det. Det vitner om hans tro.

Les I Samuel 1,23 enda en gang. Det er tre sider ved det Elkana sier. Hva viser at han hadde omtanke for sin kones lykke? Hva viser at han har omsorg for sin sønn? Hva viser at han vil at de skal være tro mot Herren?

Det ville vært vanskelig å gi fra seg sitt barn om forholdene var aldri så gode, men nå er det en annen ting som gjør det enda vanskeligere å holde sitt løfte.

Les I Samuel 2,12-26. Hva slags moralske omgivelser skulle prege Samuels oppvekst? Hvordan ville dette kunne vært enda en grunn til ikke å holde sitt løfte?

Til tross for dette problemet gav det trofaste ekteparet likevel fra seg barnet. De måtte jo stole på Herren, enda så vanskelig det kan være enkelte ganger. Herren belønnet deres troskap (se *1 Sam 2,20*). Etter at de hadde etterlatt seg Samuel ved helligdommen, fikk Hanna enda fem barn (*1 Sam 2,21*). Dette er det siste vi får høre om dem i Bibelen. Når de gjelder dem, er historien slutt. Men det er den selvsagt ikke. På grunn av deres troskap stod en stor leder frem i Israel. De er i sannhet et eksempel på sannheten i det som ble skrevet lenge etter deres død: "Salige er

de døde som fra nå av dør i Herren”, for “deres gjerninger følger med dem” (*Åp 14,13*).

Hvilke gjerninger ville følge deg dersom du i dag skulle “dø i Herren”? Hva sier svaret om hvordan du lever ditt liv? Hva kunne du tenke deg å endre på?

FREDAG

Videre studium

Les “**Barnas sanne verd**” i *Det kristne hjem*, side 216-218 (AH:279-281).

“Hanna ble rikt belønnet. Hennes trofasthet er et verdig eksempel til etterfølgelse. Hver eneste mor får betrodd uvurderlige anledninger og uendelig kostbare skatter. Mange kvinner synes at hverdagens plikter er kjedelige og trettende. I stedet burde de betrakte dem som en stor og edel gave. Gjennom sin innflytelse kan moren være til velsignelse for verden, og dermed vil hun selv bli glad. I solskinn og regn kan hun lede barna på de rette stier opp mot det evige hjem. Men bare når hun selv setter alt inn på å følge Kristi undervisning, kan hun ha håp om å forme barnas karakter etter det guddommelige forbilde.

Verden er full av ondskap. Moter og skikker har en veldig makt over de unge. Dersom moren forsømmer sin plikt til å undervise, veilede og tøyte barna, vil de helt naturlig velge det onde og forkaste det gode. Hver eneste mor bør ofte be denne bønn til Frelseren: ‘Lær oss hvordan vi skal bære oss at med barnet’” – *Alfa og Omega*, bind 2, side 160 (PP:572, 573).

Spørsmål til drøftelse

1. Denne historien er et godt eksempel på et trofast par som blir belønnet for sin troskap. Hva med tilfeller der det virker som om trofaste mennesker ikke får sin lønn, i alle fall ikke så man kan se det? Snakk sammen om slike tilfeller. Hvilke svar kommer dere frem til?

2. **Altfor mange mennesker har fått en dårlig start i livet på grunn av en dårlig bakgrunn. Hvilke løfter og håp kan dere gi den som kjemper med følgene av det de ble utsatt for i barndommen?**

3. **Vi kjenner alle til trofaste foreldre som har gjort sitt beste for å oppdra sine barn rett og som lider fryktelige kvaler når disse barna går bort fra troen. Snakk åpent ut om dette. Hvilken oppmuntring og håp kan dere dele med hverandre?**

Sammendrag Vanlige mennesker ble helt spesielle tilfeller på grunn av sin hengivenhet til Gud. Hanna avgav et uvanlig løfte, men hun holdt det, og Gud velsignet henne og hennes mann Elkana på grunn av det.